

громадська організація
Інститут масової
інформації

Річний звіт про діяльність ІМІ 2016

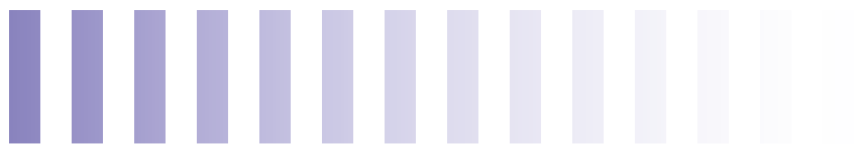

Інститут масової
інформації

Річний ЗВІТ

2016 РІК

Київ 2017

МІСІЯ ІМІ

Місією ІМІ є сприяння розвитку громадянсько-активного суспільства та суспільно-відповідальної журналістики, підвищення медіа-грамотності населення заради успішного сталого розвитку України на засадах європейських цінностей.

У 2016 РОЦІ ІМІ РЕАЛІЗОВУВАВ ТАКІ СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМКИ:

Свобода слова:

- моніторинг порушень прав журналістів в Україні
- підготовка правових документів у медійній сфері
- юридичні консультації
- моніторинг джинси та дотримання журналістських стандартів
- мережа «Медіа-спостерігачі ІМІ» (Media Watch Network)

Безпека журналістів:

- тренінги з безпеки
- тренінги з цифрової безпеки
- засоби захисту
- сайт з безпеки ***j-sos.org.ua***

Антикорупційна програма:

- прозорість медіа-власності
- веб-платформа ***nikorupciji.org*** для блогерів
- тренінги з викриття корупції на місцевому рівні
- посібники для журналістів розслідувачів
- конкурси журналістських розслідувань

Гендерна програма:

- гендерний моніторинг
- веб-база експертів/експерток для медіа ***expert4.media***

Видавнича програма:

- посібники для журналістів/журналісток
- посібники для прес-служб
- посібники для громадських активістів/активісток
- аналітичні дослідження

Участь ІМІ у міжнародних організаціях та партнерствах

ІМІ – єдиний з України член IFEX

ІМІ — єдина в Україні організація, що входить до Міжнародної мережі IFEX, яка захищає та популяризує свободу слова як фундаментальне право людини. Членами IFEX є 104 громадські організації з багатьох країн світу.

ІМІ є українським партнером Міжнародної правозахисної організації «Репортери без кордонів»

**REPORTERS
WITHOUT BORDERS**
FOR FREEDOM OF INFORMATION

В УКРАЇНІ ІМІ Є ПАРТНЕРОМ:

- організацією — співзасновником Незалежної медійної ради
- членом громадської ради при Комітеті ВРУ з питань свободи слова та інформації
- членом громадської ради при Нацраді з питань телебачення і радіомовлення України
- членом громадської ради при Укрдержархіві
- членом громадської ради МФО «Рівні можливості»
- партнером організації «Точка Опори»
- експерти ІМІ входять до Медіа-групи Реанімаційного пакету реформ
- експерти ІМІ входять до Робочої групи з питань свободи слова при АПУ
- експерти ІМІ входять до складу Комісії з журналістської етики
- ІМІ є ініціатором і партнером у підписанні Меморандуму про зменшення фінансових бар'єрів у справах про доступ до публічної інформації.

НАША ДІЯЛЬНІСТЬ

- Моніторинг порушень прав журналістів в Україні
- Моніторинг джинси та дотримання журналістських стандартів в українських ЗМІ
- Гендерний моніторинг публікацій українських ЗМІ
- Оцінка прозорості медіа-власності українських ЗМІ
- Проведення тренінгів для журналістів/журналісток та активістів/активісток
- Проведення конкурсів для журналістів/журналісток та широкі громадськості
- Юридичні консультації для журналістів/журналісток та блогерів/блогерок
- Видання посібників, аналітичних досліджень

-провели-
більше 20 різних аналітичних досліджень, і встановили, наприклад, що

20% інформації в інтернет-ЗМІ – це просто передруковані прес-релізи

серед загальноукраїнських інтернет-медіа найякісніші новини пропонують Укрінформ, Ліга, УП, та Цензор.нет;

жінки присутні лише в 17% матеріалів у загальноукраїнських інтернет-медіа

16% громадян в східних та південних регіонах України дивляться російські медіа;

в регіональних медіа лише 2% інформації присвячено освіті, 5% – економіці, однак більше 30% складають новини про кримінальні злочини

найвищий рівень джінси серед регіональних медіа – в Миколаївських та Дніпропетровських медіа;

середній рівень прихованої реклами в загальноукраїнських інтернет-медіа і пресі коливався від 4 до 7% протягом року

-мережа представників ІМІ охоплює 20 регіонів України-

-надали-

27 журналістам засоби персонального захисту (бронежилети, каски, аптечки) у безкоштовну оренду для роботи в зоні АТО

-провели-

З конкурси журналістських розслідувань про роботи органів місцевого самоврядування, на які було прислано загалом 236 матеріалів з усіх регіонів України.

-дослідили-

95460 матеріалів в регіональних ЗМІ

22850 матеріалів всеукраїнських ЗМІ

-оцінили прозорість-

221 регіональних медіа

40 загальноукраїнських медіа

створили робочі групи у 17 регіонах по співпраці місцевої журналістської спільноти і поліції для розслідувань справ перешкоджань журналістам (Чернівці, Харків, Дніпропетровськ, Волинь, Закарпаття, Луганська область, Донецька область, Миколаїв, Полтава, Одеса, Львів, Херсон, Житомир, Кіровоград, Вінниця, Чернігів)

Діяльність ІМІ у 2016 році (інфографіка)

СВОБОДА СЛОВА

Моніторинг порушень прав журналістів

IMI вже 14 років проводить систематичний моніторинг порушень прав журналістів, матеріали якого є у відкритому доступі на сайті IMI у рубриці «**Барометр свободи слова**» та представлені в підсумковому аналітичному збірнику «**Хроніка свободи слова в Україні**».

Барометр свободи слова за 2016 рік (інфографіка)

Цей напрямок діяльності IMI підтримують такі донори: NED, Проект «У-Медіа» Інтерньюз Нетворк, Freedom House, Репортери без кордонів

Протягом 2016 року було зафіксовано **264 випадків** порушень прав журналістів (без зони АТО та окупованих територій та Криму). У 2015 зафіксовано 310 випадків (без зони АТО та окупованих територій та Криму), у 2014 — 995 випадків, 2013 — 496.

У 2016 році на окупованих територіях Донецької та Луганської областей зафіксовано 12 випадків порушень прав журналістів, у Криму — 31 випадок (у 2015 — 16 випадків на Донбасі та 44 у Криму).

Експерти IMI відзначають, що в 2016 році зберігся високий рівень перешкоджань законній професійній діяльності журналістів — **108 випадків** (у 2015 — 100, у 2014 — 150, у 2013 — 130).

Якщо у 2015 році переважала фізична агресія щодо журналістів (побиття), то у 2016 — переважають погрози (30 випадків побиття та 43 випадки погроз).

Основними нападниками на журналістів були фізичні особи, а не представники правоохоронних органів чи місцеві чиновники.

Медіа-юрист IMI Роман Головенко підготовував частину звіту «Freedom of the press 2016» що стосується України (ситуація в 2015 р.) для Freedom House. Звіт розміщено в мережі Інтернет: <https://freedomhouse.org/report/freedom-press/2016/ukraine>. Експерт відзначив доволі суттєве покращення ситуації порівняно з 2014 р.: у 2015 році відбулося зниження кількості випадків фізичної агресії спрямованої проти журналістів і відповідно кількості постраждалих серед журналістів.

Доступ до публічної інформації

У 2016 році продовжується негативна тенденція щодо обмеження доступу журналістів до публічної інформації. У 2016 році, як і в 2015-му, лідером в обмеженні прав на доступ до публічної інформації були органи місцевого самоврядування.

У грудні 2016 року IMI виступив із ініціативою об'єднання зусиль громадських організацій та підписання Меморандуму про зменшення фінансових бар'єрів у справах про доступ до публічної інформації. Меморандум також підписали Центр UA, Інститут роз-

витку регіональної преси, Центр демократії та верховенства права, Платформа прав людини, Харківська правозахисна група, Українська Гельсінська спілка з прав людини та Представництво Американської правозахисної організації Freedom House в Україні.

Збільшення рівня судового збору у 2015 році (для фізичних осіб до 640 грн. та для юридичних осіб до 1600 грн.) стало суттєвим бар'єром для громадських активістів та журналістів, які намагаються відстояти своє право на публічну інформацію в суді. Ще більше ускладнила це завдання у 2016 році висока вартість відкриття виконавчого примусового провадження у справах про доступ, де боржником/розпорядником є юридична особа (6 400 грн.).

Проблема безкарності порушників прав журналістів залишається актуальною, хоча є певні зрушення.

На початку 2016 року ІМІ передав на розгляд МВС України детальну інформацію про 273 випадки порушень свободи слова та пропозиції щодо методології розслідування справ за ст.171 ККУ (перешкоджання законній професійній діяльності).

У 2016 році було передано до суду 31 кримінальне провадження за «журналістськими статтями» ККУ (у 2015 — 11 проваджень).

За даними Генеральної прокуратури України до суду з обвинувальним актом направлено 30 кримінальних проваджень та одне — з угодою про примирення:

- 19 проваджень було направлено до суду за ч. 1 ст. 171 КК України (незаконне вилучення зібраних, опрацьованих, підготовлених журналістом матеріалів і технічних засобів, якими він користується у зв'язку із своєю професійною діяльністю, незаконна відмова у доступі журналіста до інформації, незаконна заборона висвітлення окремих тем, показу окремих осіб, критики суб'єкта владних повноважень, а так само будь-яке інше умисне перешкоджання здійсненню журналістом законної професійної діяльності);
- 1 провадження за ч. 2 ст. 171 КК України (вплив у будь-якій формі на журналіста з метою перешкоджання виконанню ним професійних обов'язків або переслідування журналіста у зв'язку з його законною професійною діяльністю);
- 3 провадження за ч. 1 ст. 345-1 КК України (погроза вбивством, насильством або знищенням чи пошкодженням майна щодо журналіста, його близьких родичів чи членів сім'ї у зв'язку із здійсненням цим журналістом законної професійної діяльності);

- 6 проваджень за ч. 2 ст. 345-1 КК України (умисне заподіяння журналісту, його близьким родичам чи членам сім'ї побоїв, легких або середньої тяжкості тілесних ушкоджень у зв'язку із здійсненням цим журналістом законної професійної діяльності), одне з яких передано до суду з угодою про примирення.
- 2 провадження за ч. 1 ст. 347-1 КК України (умисне знищення або пошкодження майна, що належить журналісту, його близьким родичам чи членам сім'ї, у зв'язку із здійсненням цим журналістом законної професійної діяльності).

Медіаюрист ІМІ Максим Ратушний проводить тренінг для поліцейських, Ужгород, червень 2016 рік

Мережа Медіа-спостерігачі ІМІ (Media Watch Network)

Цей напрямок діяльності ІМІ підтримують такі донори: Freedom House, Посольство США в Україні

З 2014 року ІМІ розвиває мережу своїх представників у регіонах України, яка носить назву Мережа медіа-спостерігачі ІМІ (Media Watch Network).

У 2016 році представники ІМІ діяли у 20 обласних центрах України і проводили моніторинг порушень прав журналістів (зафіксували 150 порушень), проводили моніторинг джинси у 40 місцевих друкованих і он-лайн ЗМІ та поміж 95460 матеріалів виявили 1935 матеріалів із ознаками замовності. Найвищий рівень джинси було зафіксовано у ЗМІ Миколаєва і Дніпра.

Дослідження ІМІ виявили, що у регіональних ЗМІ понад 30% новин є повідомлення про кримінал, лише 2% новин про освіту і 5% — про економіку. В інтернет-ЗМІ 20% новин — це передруковані прес-релізи.

Тренінг для регіональних представників ІМІ, Київ, травень 2016

Підготовка правових документів у медійній сфері

ІМІ активно працює у напрямку розробки правових документів, що стосуються медіа-сфери, захисту прав журналістів та доступу до публічної інформації.

*Цей напрямок діяльності ІМІ підтримують такі донори:
NED, Проект «У-Медіа» Інтерньюз.*

У 2016 році юристами ІМІ розроблено пропозиції до таких законопроектів:

- надано пропозиції Держкомтелерадіо щодо ратифікації Україною конвенції про доступ до офіційних документів;
- подано пропозиції та зауваження до тексту законопроекту про аудіовізуальні послуги (нова редакція ЗУ «Про телерадіомовлення»);
- подано зауваження та коментарі до проекту постанови Пленуму Вищого адмінсуду щодо судової практики в сфері досту-

пу до інформації (подано через офіс Омбудсмена, який залучений до розробки проекту документу);

- складено правовий висновок щодо проекту закону про внесення змін до декомунізаційного законодавства на запит Українського інституту національної пам'яті;
- підготовлено пропозиції до законопроекту № 3822 (щодо частки пісень державною мовою в музичних радіопрограмах і радіопередачах), які передані робочій групі Комітету ВР з питань свободи слова;
- брали участь у формуванні Порядку подання телерадіоорганізаціями та провайдерами програмної послуги інформації про структуру власності та відповідних форм документів телерадіоорганізацій та провайдерів програмної послуги;
- підготовлено правовий висновок щодо дій редакції веб-сайту «Миротворець» (оприлюднення персональних даних журналістів), які передано представництву Єврокомісії в Україні;
- складено правовий висновок на депутатський запит Н.Новак щодо правомірності обмеження доступу до публічної інформації в тексті інвестиційного договору між міськвиконкомом та забудовником.

Юридичні консультації

Юристи ІМІ регулярно консультують журналістів та фрілансерів з питань порушень прав журналістів.

У 2016 році надано 70 розгорнутих консультацій (у 2015 — 37) журналістам та ЗМІ.

Юрист ІМІ представляв інтереси журналістів у таких судових справах:

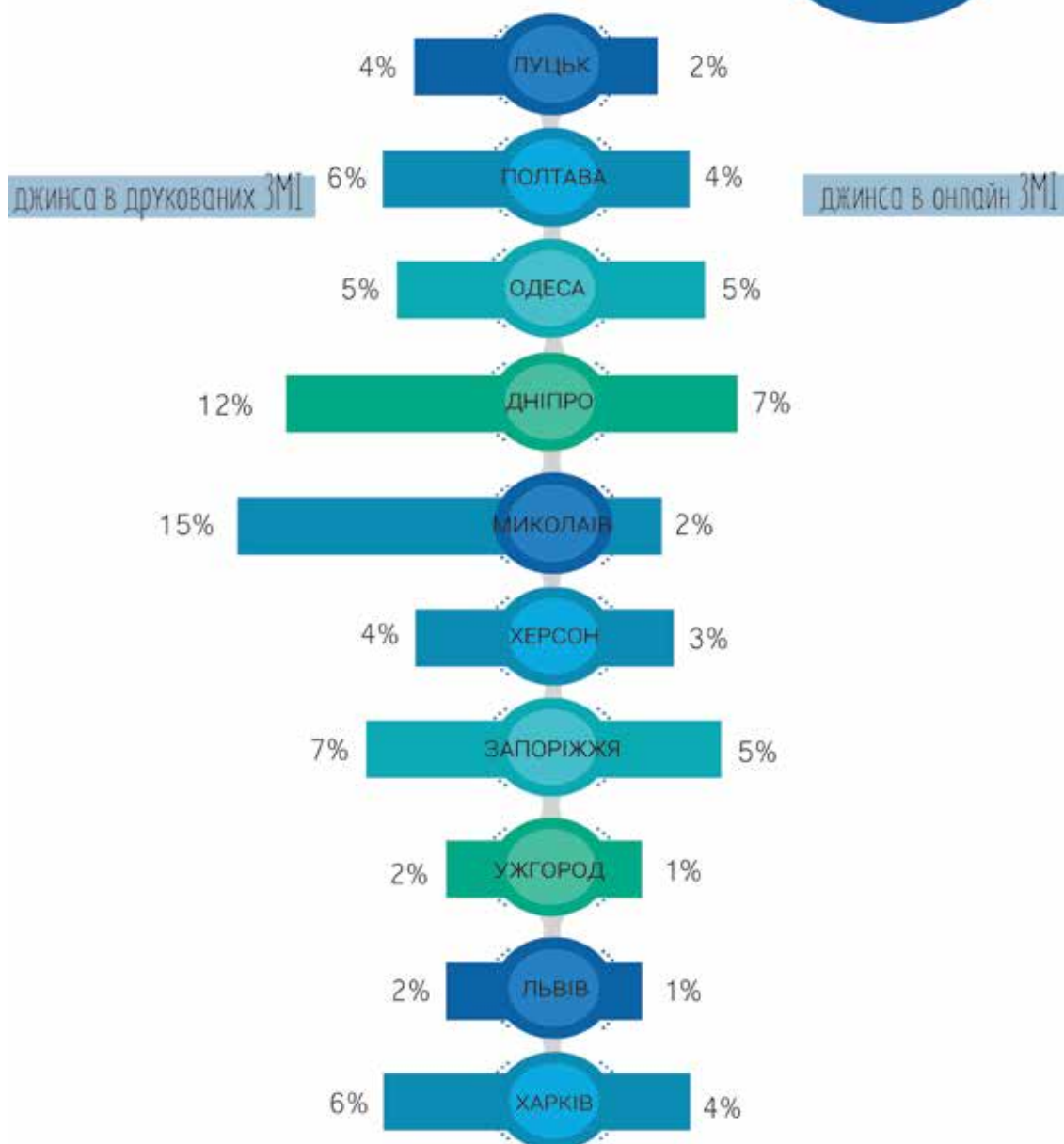
- за заявою А.Демченко було відкрито судове провадження проти Відділення виконавчої служби в Черкаській області. Суд I інстанції задовольнив заяву і визнав передчасним закриття Виконавчою службою виконавчого провадження про поновлення А.Демченко на роботі (наказ роботодавця — Черкаської ОДТРК — не відповідав рішенням суду про поновлення А.Демченко). Але суди II та III інстанцій скасували перше судове рішення та визнали дії Виконавчої служби законними. Юристи ІМІ склали заяву до Європейського суду з прав людини щодо порушення Україною прав А.Демченко на справедливий суд та на ефективний засіб правового захисту, але заява до розгляду (без деталізації мотивів) не була прийнята.
- за позовом О.Бурди до Київської міської державної адміністрації (КМДА) і Департаменту земельних ресурсів КМДА, які відмовилися надати на запит про доступ до публічної інформації дані про те, кому виділялися земельні ділянки на березі р. Десенки у Києві. Окружний адмінсуд м. Києва заслухав позиції сторін по справі й перейшов у письмове провадження;
- підготовано адміністративний позов до Сквирської районної ради від журналіста Г.Іванченка (Київська обл.), але його не було подано у зв'язку з відсутністю в журналіста необхідної суми для оплати судового збору.

Моніторинг джинси та журналістських стандартів

МОНІТОРИНГ РЕГІОНАЛЬНОЇ ДЖИНСИ * в період квітень-грудень 2016

50/50
Відсоткове співвідношення
політичної та комерційної джинси

Результати моніторингу політичної та комерційної джинси
в десяти регіонах України, квітень-грудень 2016 рік (інфографіка)

Цей напрямок діяльності ІМІ підтримують такі донори: Проект «У-Медіа» Інтерньюз, УСВІ, Посольство Великобританії в Україні.

ІМІ проводить регулярний моніторинг ЗМІ на предмет джинси (прихованої реклами та замовних матеріалів).

У 2016 році проаналізовано понад 70 тис. матеріалів у всеукраїнських друкованих та інтернет-ЗМІ (ЛігаБізнесІнформ, УНІАН, Обозреватель, Українська правда, LB.ua, Укрінформ) та 95460 матеріалів у регіональних ЗМІ (у 2015 — 29300 матеріалів у друкованих та інтернет-ЗМІ 14 регіонів та Києва).

Середній рівень прихованої реклами у загальноукраїнських інтернет і друкованих ЗМІ коливався від 4 до 7 % протягом 2016 року.

Експерти відзначили не високий рівень замовних матеріалів протягом 2016 року та перевищення у 3 рази рівня політичної джинси над економічною (76% до 24%). Це може свідчити про існування політичної напруги в країні, а також про те, що українські політики надають перевагу розміщенню замовних матеріалів про себе у медіа, а не створенню вагомих інформаційних приводів.

Моніторинг журналістських стандартів

ІМІ проводить регулярний моніторинг ЗМІ (ЛігаБізнесІнформ, УНІАН, Обозреватель, Українська правда, LB.ua, Укрінформ) на предмет дотримання журналістських стандартів у авторських матеріалах. Відстежується дотримання 6 основних журналістських стандартів: баланс точок зору, оперативність, достовірність, відокремлення фактів від коментарів, точність та повнота представлення фактів.

За 2016 рік було проаналізовано 1850 матеріалів.

У рамках проекту за підтримки посольства Чехії в Україні було сформовано рейтинг найпрофесійніших інтернет-ЗМІ. Перше місце за якістю новин серед популярних загальноукраїнських онлайн-видань посів Укрінформ, друге розділили ЛігаБізнесІнформ, Українська правда та Цензор.нет, третя позиція — у видань Новое время та 112.ua. Найнижчі показники отримали Обозреватель та Сегодня.ua.

РЕЙТИНГ ОНЛАЙН-ЗМІ ЗА РІВНЕМ ДОТРИМАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ СТАНДАРТІВ

За відсотками дотримання стандартів

ЗАГАЛЬНИЙ РЕЙТИНГ	НАЗВА ЗМІ	БАЛАНС	ДОСТОВІРНІСТЬ	ВІДОКРЕМЛЕННЯ ФАКТІВ ВІД КОМЕНТАРІВ	СУСПІЛЬНО ВАЖЛИВІ МАТЕРІАЛИ
98	UKRINFORM.UA	93	100	100	97
95	LIGA.NET	95	92	97	97
95	PRAVDA.COM.UA	92	92	100	97
95	CENSOR.NET.UA	90	92	100	97
93	112.UA	95	90	92	95
93	NV.UA	95	90	98	88
89	LB.UA	92	90	97	78
85	RBC.UA	80	90	92	78
83	24TV.UA	95	80	80	75
82	TSN.UA	97	70	100	60
81	STRANA.UA	82	87	92	63
79	UNIAN.UA	85	82	87	63
78	KORRESPONDENT.NET	85	80	92	55
74	SEGODNYA.UA	95	57	90	55
73	OBOZREVATEL.COM	90	80	82	40

усі числові дані представлені у %

Результати моніторингу всеукраїнських онлайн-ЗМІ на дотримання професійних журналістських стандартів (інфографіка)

БЕЗПЕКА ЖУРНАЛІСТІВ

З 2014 року ІМІ був першою медійною організацією, що почала надавати допомогу журналістам, що готувалися до відряджень у зону АТО (окуповані частини Донецької та Луганської областей України).

Цей напрямок підтриманий такими донорами: Проект «У-Медіа» Інтерньюз, Репортери без кордонів, Рада Європи

ІМІ організував тренінги для підготовки журналістів для роботи в зоні АТО, консультував журналістів із приводу правових особливостей (акредитації), видав посібник «Журналіст і (НЕ) безпека», надавав в оренду засоби бронезахисту (кевларові каски і бронезилети 4-го класу захисту, індивідуальні аптечки).

Протягом 2016 року 27 українських та іноземних журналістів отримали в оренду засоби бронезахисту (протягом 2015 — 232 журналіста).

У 2016 р. почав працювати унікальний сайт з безпеки для журналістів «**J-SOS**» (<http://j-sos.org.ua>).

Тренінги з безпеки

1-4 липня 2016 року було проведено чотириденний тренінг з безпеки для журналістів, що працюють в зоні АТО для 20 журналістів. У 2015 році 140 журналістів, фотографів, фрілансерів пройшли тренінги з безпеки, які організував ІМІ.

Тренінговий курс включав:

- невідкладна допомога в умовах бойових дій
- підготовка та планування поїздки в зону АТО

Тренінг з фізичної безпеки для журналістів, які працюють в зоні АТО, Київщина, липень 2016

- військові небезпеки
- цифрова безпека.

ІМІ підготував та видав тиражем 1000 примірників посібник для журналістів, які працюють в небезпечних умовах **«Журналіст і (НЕ) безпека»**. У посібнику подаються практичні рекомендації, що стосуються роботи журналістів у небезпечних умовах, включаючи зони конфліктів, масових заворушень. Посібник охоплює такі теми як планування поїздки, матеріально-технічне забезпечення, домедична допомога, психологічна безпека, особливості роботи з конфліктно-чутливими групами, цифрова безпека.

Тренінги з цифрової безпеки

У 2016 році ІМІ організував два тренінги з цифрової безпеки, учасниками яких були 24 журналісти, що працюють у зоні АТО та Криму. У 2015 році відбулося чотири тренінги, учасниками яких був 61 журналіст.

АНТИКОРУПЦІЙНА ПРОГРАМА

Цей напрямок підтримали такі донори: Freedom House, МЗС Норвегії, Посольство Республіки Чехії в Україні, Посольство Великобританії в Україні, Репортери без кордонів, Міжнародний фонд «Відродження»

Прозорість медіа-власності

IMI протягом останніх років активно відстоював створення законодавства, що сприяє підвищенню прозорості медіа-ринку, відповідальності власників медіа за поширення інформації, медіа-освіті громадян України.

Ця діяльність відбувалася у партнерстві із іншими медіа-організаціями в рамках групи Реанімаційний пакет реформ (РПР-медіа). Результатом роботи було прийняття Верховною радою України 3 вересня 2015 року Верховна рада України Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення прозорості власності засобів масової інформації та реалізації принципів державної політики у сфері телебачення і радіомовлення».

Скрін головної сторінки «Media Ownership Monitor. Україна». Спільний проєкт «Репортерів без кордонів» та IMI

У 2016 році ІМІ у партнерстві із *Репортерами без кордонів* провів дослідження прозорості медіавласності найпопулярніших ЗМІ (ТВ -12 телеканалів, радіо — 10, преса — 10, Інтернет — 10) та за результатами дослідження оцінив стан прозорості медіавласності в Україні за відповідними індикаторами, що передбачені методологією оцінки (концентрація аудиторії ЗМІ, концентрація власників ЗМІ, прозорість власності, політичний контроль над ЗМІ і розподільними мережами, політичний контроль фінансування ЗМІ, політичний контроль інформаційних агентств). 78% української глядацької аудиторії дивляться телебачення, яке знаходиться під впливом політично афілійованих власників (для радіо ця цифра 84%, для преси — 16%, для онлайн-видань — 21%).

Окрім профілів для окремих медіа, так само було оформлено відповідні профілі для медіа-компаній, а також конкретних фізичних осіб, що є власниками досліджуваних медіа.

Дане дослідження виявило проблемні елементи у прозорості медіа ринку, частково дослідив питання олігархізації, офшоризації, а також питання джінси на українському медійному просторі.

Веб-платформа «Ні корупції!» для блогерів

З 2012 року за підтримки Freedom House та МЗС Норвегії ІМІ реалізує проект «Блогери України проти корупції», який має на меті активізувати місцевих громадських активістів та блогерів до розслідування та висвітлення випадків корупції на місцевому рівні.

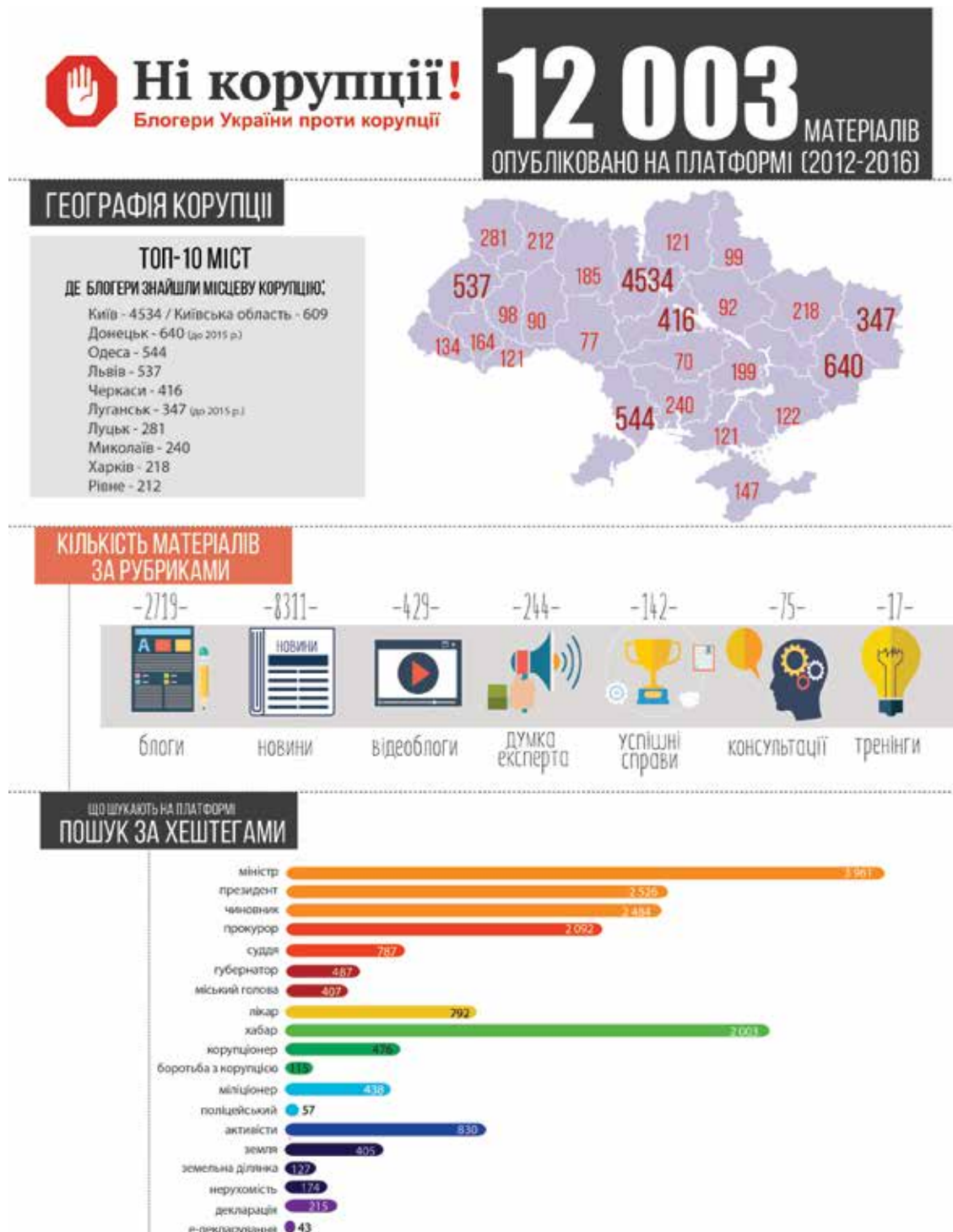
У 2016 році на сайті <http://nikorupciji.org/> було опубліковано 922 блоги (у 2015 -532), з яких 460 (у 2015 -110) підготувати регіональні блогери, та 3020 новин (у 2015 -1847), що стосувалися корупції на місцевому рівні.

Систематично з проектом співпрацювали 20 активних блогерів з різних міст України. Понад 40 блогерів опублікували свої розслідування на сайті.

У співпраці із Представництвом Freedom House у Литві наші блогери разом із колегами з Молдови проводили транскордонні розслідування, які у грудні 2016 року були відзначені на конкурсі журналістських розслідувань UNDP в Молдові. Розслідування про ціни на медикаменти, яке провели наші блогери Григорій Іванченко, Володимир Саркісян, Наталія Желєзнова та колега з Молдови Світлана Горє, отримало II місце. III місце отримало розслідування про енергонезалежність України і Молдови, де співавторами були наша блогерка Олена Чернишова (Зігульська) та колеги з Молдови Анастасія Кукуруз, Генадіє Брега.

В Україні у Другому національному конкурсі є-розслідування з використанням даних на порталі «E-data» перемогло розслідування нашої блогерки Олени Чернишової (Зігульської).

Розслідування та судовий позов нашої блогерки Надії Бабинської призвело до того, що Чернівецька міська рада прийняла "Положення про оприлюднення інформації про діяльність комунальних підприємств".

Платформа для блогерів «Ні корупції» в період 2012-2016 рр.
(інфографіка)

Тренінги з викриття корупції на місцевому рівні

Для блогерів та громадських активістів було проведено 8 тренінгів під назвою «Де шукати місцеву корупцію», завдяки яким 74 місцевих активістів/активісток, журналістів/журналісток підвищили свої компетенції, вдосконалили навички роботи із відкритими реєстрами та навчилися розуміти специфіку роботи органів місцевого самоврядування.

За підтримки Посольства Республіки Чехії в Україні у тренінгах з проведення антикорупційних розслідувань в роботі органів місцевого самоврядування взяли участь 94 місцевих активістів і журналістів із Вінниці, Сум, Чернівців, Житомира та Харкова.

Тренерами були експерти громадських організацій «Інститут політичної освіти», «Наші гроші», «Слідство.інфо», «Андріївсько-пейзажна ініціатива».

Посібники для розслідувачів

Для громадських активістів та активісток, а також місцевих журналістів та журналісток ІМІ у 2016 році видав посібник **«Як писати про місцеву владу»**, у якому розкриті питання процедури ухвалення рішень у місцевих радах, доступу до публічної інформації, особливості роботи комунальних підприємств, базова інформація про бюджетний процес, а також інформація про відкриті реєстри та журналістські стандарти.

Онлайн-посібник для журналістів-розслідувачів
«Пора розслідувати»

Авторами розділів були експерти ІМІ, «Інституту політичної освіти», ГО «Наші гроші».

Спеціально для журналістів-розслідувачів у співпраці з *Freedom House* було створено он-лайн посібник *«Пора розслідувати»* <http://www.pora.press>

У ньому своїм досвідом проведення розслідувань поділився відомий український журналіст, автор і ведучий програми *«Слідство.інфо»*, член правління ІМІ Дмитро Гнап, подано перелік медіа, які друкують розслідування, а також донорів, які підтримують проведення розслідувань.

Конкурси журналістських розслідувань

Протягом 2016 року ІМІ провів два конкурси журналістських розслідувань про роботу органів місцевого самоврядування. 236 матеріалів було отримано від журналістів з усіх регіонів України.

У конкурсі за підтримки Посольства Великобританії в Україні (квітень 2016) перемогли:

- I місце зайняло розслідування Павла Новика «Кооперативна схема Кернеса-Добкіна» (nashigroshi.org),
- II місце — розслідування Володимира Хапчука «Коррупційно-бесхозяйственная тайна водного тарифа» (lisichansk.in.ua),
- III місце — розслідування Альони Неведової та Тетяни Філіпової «Аптеки «под солнцем»» (nikcenter.org).

Спортивне свято для учнів шкіл «Я не дякую хабарем»,
м. Винники, травень 2016

У конкурсі за підтримки Посольства Республіки Чехії в Україні (листопад 2016) перемогли:

- I місце зайняли розслідування Юрія Горбача «Рукавичка» або Як під Луцьком влада і наближені роздерибанили майже 6 гектарів землі» (4vlada.com), та Марії Землянської «Битва за Оазис» (Слідство.інфо),
- II місце — розслідування Ольги Фоменко «Асоціальная защита: ремонты за бюджетные деньги в квартирах пенсионеров Днепра выходят «золотыми» и добротными лишь на бумаге» (buroua.com) та матеріал Тетяни Гайдабас і Олени Нефедової «Земля для избранных» (nikcenter.org),
- III місце посіло розслідування житомирського журналіста Тараса Боросовського «Кому належить Житомиробленерго» (corruptua.org).

У 2016 році ІМІ проводив інформаційну кампанію проти побутової корупції у Львові та Дрогобичі під назвою **«Я не дякую хабарем»**. Опитування громадян, анкетування вчителів, конкурси слоганів проекту, показали, що українці розуміють, що хабарництво негативно впливає на кожного з нас і є однією з ознак корупції.

ГЕНДЕРНА ПРОГРАМА

Цей напрямок підтримали такі донори: Посольство Великобританії в Україні, Програма МАТРА Посольства Нідерландів в Україні

За даними дослідження ІМІ в загальнонаціональних інтернет-ЗМІ представленість жінок як героїнь публікацій складає 23%, як експерток – 10%.

Щоб змінити таку ситуацію і стимулювати журналістів звертатися по коментарі до жінок-експертів, ІМІ створив веб-базу експертів/експерток **«Expert4.media»**. У базі зібрано інформацію про 209 експерток і 242 експертів у 26 головних категоріях.

Скрін головної сторінки гендерної бази експертів

ВИДАВНИЧА ПРОГРАМА

Цей напрямок діяльності ІМІ підтримують такі донори: NED, Проект «У-Медіа» Інтерньюз Нетворк, Посольство Великобританії в Україні, Українська ініціатива з підвищення впевненості (UCBI) Компанія Кімонікс Інт.

Посібники для журналістів/журналісток

«Медіакомпас: путівник професійного журналіста»

Практичний посібник для журналістів про журналістські стандарти, етику, роботу з соцмережами, особливості висвітлення конфліктів та вразливих груп населення, юридичну відповідальність журналістів і редакцій.

Голуб Олена. *Медіакомпас: путівник професійного журналіста*. Практичний посібник / Інститут масової інформації. — Київ: ТОВ. «Софія — А», 2016. — 184 с.

«Як писати про місцеву владу»

Посібник допомагає розібратися із розмаїттям локальних структур влади, їхніми повноваженнями, правами журналістів при висвітленні роботи місцевої влади. Видано у рамках консультаційно-навчального проекту «Будуємо мости заради реформ і довіри».

Як писати про місцеву владу. Посібник для журналістів / Інститут масової інформації. — Київ: ТОВ. «Софія — А», 2016. — 81 с.

«Журналіст і (НЕ) безпека»

Посібник охоплює практичні рекомендації для журналістів, що працюють у зоні конфліктів, масових заворушень: від планування поїздки, матеріально-технічного забезпечення, психологічної безпеки, особливостей роботи із конфліктно-чутливими групами населення.

Земляна Ірина. *Журналіст і (НЕ) безпека*. Посібник для журналістів, які працюють в небезпечних умовах / Інститут масової інформації. — Київ: ТОВ. «Софія — А», 2016. — 192 с.

Посібники для прес-служб

«Практичний посібник для працівників комунікаційних структур в органах влади»

Посібник консультантки з комунікацій Зої Казанжи скерований на поради працівникам прес-служб, як ефективно і корисно використовувати взаємне співробітництво зі ЗМІ, спираючись на практику (в т. ч. особистий досвід авторки), теорію та психологію комунікацій.

Практичний посібник для працівників комунікаційних структур в органах влади. Упор. Зоя Казанжи / Інститут масової інформації. — Київ: ТОВ. «Софія — А», 2016. — 82 с., іл.

Посібники для громадських активістів/активісток

«Комунікація громадських ініціатив. Для тих, хто творить зміни»

У посібнику комунікації громадських ініціатив розглянуті комплексно: від планування інформаційної кампанії до організації робочого тижня комунікаційної команди. Формування нових завдань.

Ясиневич Ярина. *Комунікація громадських ініціатив. Для тих, хто творить зміни.* Практичний посібник / Інститут масової інформації. — Київ: ТОВ. «Софія — А», 2016. — 104 с.

Аналітичні дослідження

«З чого складаються місцеві новини Півдня і Сходу України: дослідження ІМІ»

Дослідження є результатом контент-аналізу місцевих медіа, тематичного наповнення новин та сюжетів у друкованих, інтернет-ЗМІ та телебаченні.

З чого складаються місцеві новини Півдня і Сходу України: дослідження ІМІ / Інститут масової інформації. — Київ: ТОВ. «Софія — А», 2016. — 64 с. // *What is the contents of local news in the South and East of Ukraine: IMI research* / Institute of Mass Information. — Kyiv: Sofia — A, 2016, — 60 s.

«Дослідження медіа-ситуації в південних та східних областях України»

Дослідження є своєрідним зрізом медіавласності, структури різних типів медіа та мови їхнього видання, кількісного і якісного аналізу ЗМІ, яке провів ІМІ та опитування, чого не вистачає в локальних ЗМІ, проведеному компанією GFK.

Дослідження медіа-ситуації в південних та східних областях України / Інститут масової інформації. — Київ: ТОВ. «Софія — А», 2016. — 65 с. // *Analysis of media situation in southern and eastern oblasts of Ukraine* / Institute of Mass Information. — Kyiv: Sofia — A, 2016, — 60 s.

«Хроніка свободи слова в Україні. 2015»

Збірник є підсумковим аналітичним продуктом моніторингу свободи слова в Україні протягом 2015 року, що виконується ІМІ. Відслідковуються тенденції та фіксуються випадки перешкоджань роботі журналістів в Україні.

Хроніка свободи слова в Україні / Інститут масової інформації. — Київ: ТОВ. «Софія — А», 2016. — 39 с. // Chronicle of Freedom Speech in Ukraine / Institute of Mass Information. — Kyiv: Sofia — A, 2016, — s. 41-78.

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ ІМІ ЗА 2016 РІК

У 2016 році ІМІ отримав надходження у розмірі 14 253 832,06 грн (чотирнадцять мільйонів двісті п'ятдесят три тисячі вісімсот тридцять дві гривні 06 копійок):

- від Freedom House — 4 371 609,30 грн (30,7%);
- від Посольства Великобританії — 2 671 735,78 грн (18,7%);
- від U-Media Internews Network Inc. — 1 953 004,61 грн (13,7%);
- від «Embassy of Check Republic in UA» — 1 786 971,49 грн (12,5%),
- від National Endowment for Democracy (NED) — 1 157 717,44 грн (8,1%);
- від Компанія Кімонікс Інтернешнл — 709 542,90 грн (5,0%);
- від Посольство США в Україні — 643 775,00 грн (2,3%);
- від «Репортерів без кордонів» — 497 019,84 грн (3,5%),
- від Посольство Королівства Нідерландів (МАТРА) — 330 965,00 грн (2,3%);
- від МФ Відродження — 72 000,00 грн (0,5%);
- від Координатора проектів ОБСЄ в Україні — 45 739,93 грн (0,3%).

Витрати ІМІ у 2016 році склали 11 270 869,02 грн (одинадцять мільйонів двісті сімдесят тисяч вісімсот шістдесят дев'ять гривень 02 коп.). З них:

- заробітні плати та гонорари, в тому числі податки — 4 430 952,00 грн (39,3%);
- консультанти, дописувачі, експерти — 3 329 775,13 грн (29,5%);
- оренда офісу — 522 857,50 грн (4,6%);
- публічні заходи — 2 876 115,50 грн (25,5%);
- веб-розробки — 69 000,00 грн (0,6%);
- обладнання — 43 942,00 грн (0,4%);

- офісні витрати — 34 894,52 грн (0,3%);
- інші витрати — 7 274,37 грн (0,1%).

На рахунках ІМІ на кінець 2016 року знаходиться 1 544 220,77 грн (один мільйон п'ятсот сорок чотири тисячі двісті двадцять гривень 77 копійок).

Команда ІМІ

Виконавча директорка — **Оксана Романюк**
Заступник виконавчого директора, керівник юридичного відділу — **Роман Головенко**
Юридичний відділ — **Максим Ратушний**
Аналітичний відділ, керівниця - **Олена Голуб**, заступник — **Роман Кабачій**.
Відділ координації і кампаній: керівниця **Ірина Чулівська**, співробітники — **Ірина Земляна**, **Яна Машкова**
Відділ моніторингу свободи слова та новин — **Катерина Дячук**
Антикорупційний відділ та організаційний розвиток — **Ольга Шалайська**
Фінансова директорка — **Наталя Нілова**
Бухгалтер — **Наталя Масловська**
Системний адміністратор — **Дмитро Дудка**

Контакти

Сайт ІМІ — <http://imi.org.ua>
Електронна пошта — info@imi.org.ua
Тел/факс — (044) 289-36-13
Моб. тел. — (050) 44-77-063
Поштова адреса — 03150 Київ, вул. Велика Васильківська, 47, оф. 17
Сторінка у Facebook: <https://www.facebook.com/imi.org.ua/>